

Čertí kopeček na okraji obce Koberovy

Čertí kopeček: Místo, kde si čert vysypal botu

Text a foto: Martin Waldhauser

Mezi Turnovem a Železným Brodem se nachází malý, ale nepřehlédnutelný kopec, který je zajímavý nejen svým vzhledem, nýbrž i vznikem a pověstmi, jež se k němu vztahují.

Čertí kopeček se představuje... Čertí kopeček (433 m) se nachází na jižním okraji obce Koberovy v CHKO Český ráj a geomorfologicky patří do Jičínské pahorkatiny. Leží na západním svahu Kozákova a Hamštejnského hřbetu, těsně vedle silnice č. 282 z Mírové pod Kozákovem do Železného Brodu. Má nápadně pravidelný kuželovitý tvar a je zčásti zalesněn, především z východní strany. Ze středu Koberov ujdete ke kopci pouhých 650 m. Pokud se vydáte po silnici do Vesce, pak

kopec spatříte hned za posledními domy obce – a doopravdy nelze přehlédnout.

Z hloubi historie Země

Vznik této „XXL bábovičky“ je velmi zajímavý. Jedná se totiž o vyhaslou sopku z mladších třetihor, která vznikla jako postranní sopečný kužel Kozákova. Čertí kopeček je tvořen nepřilíš soudrzným tuffem, což je druh horniny ze sopečného popela a dalších různých pyroklastik (tedy tuhých částic vulkanického materiálu, který je

vyvržen z jícnu sopky v průběhu explozivní erupce). U vrcholu kopce se nachází několik velmi malých lomů, kde si můžete pyroklastika, ze kterých je tuf složen, prohlédnout, případně i osahat. Tvořena jsou ostrohrannými úlomky čediče, většinou o velikosti 1-5 cm, nasypných na sobě a stmelěných krystalizací kalcitu. Podle těchto úlomků se dá určit typ erupce, která zde v dávných časech proběhla. V případě Čertího kopečku to byla erupce freatomagmatická. To znamená, že vystupující magma se na

povrchu setkalo s vodou a teplotní šok následně vyvolal prudké rozdrobení magmatu při sopečném výbuchu. Uhlíčitany tmel, kterým jsou sopečné úlomky spojeny, vznikl díky minerálnímu prameni bohatému na uhličitany vápníku. Právě tyto uhličitany mimo jiné zpevnily zdejší volně nasypané vyvrženiny vulkánku (tento jev se odborně označuje jako karbonatizace horniny). Protože je zastoupení tmelu v hornině ve skutečně velkém množství, pramen musel vzniknout až po vulkanické aktivitě. Tmel pak spojil nejen sypkou horninu, ale také důkladně prosytil čedičové úlomky, čímž znemožnil analytické datování horniny. Čertí kopeček je velmi mladá sopka, což dokládá jeho nádherně pravidelný kuželovitý tvar, který není erozí téměř vůbec porušen. Možná se jedná dokonce o nejmladší vulkán v celém Českém ráji, jeho přesné stáří však kvůli výše popsaným postvulkanickým aktivitám už nikdy nezjistíme. V odborných geologických kruzích koluje vtíp o tom, že místní pamětnice musely za mlada chodit s šátkem na hlavě,

Malý lom pod vrcholem kopce

protože z Čertího kopečku ještě létal sopečný materiál.

Oklamaný pekelník

Neobvyklý tvar Čertího kopečku inspiroval lidskou fantazii ke vzniku lidových pověstí. Podle jedné z nich uzavřel známý lékař Jan Kittel smlouvu s čertem a ďábel pak pro něj na úpatí kopečku vyčaroval horký pramen, kam si doktor jezdil pro vodu, kterou léčil. Asi nejznámější legendou je ovšem tato: Na Hamštejně (dnes

část obce Koberovy) žil kdysi šikovní švec jménem Kryšpín. O své šikovnosti věděl a stále se vychloubal, že jeho boty jsou nejlepší na světě. Jednou, když se zase chvástl v hamštejnské hospodě, přišel si k němu podivný chlapík v myslivecké uniformě. Už od pohledu bylo každému jasné, že je to čert. Mysliveček se zeptal ševce, zda by ho ve svých botách předhonil v běhu na Vyskeř. A aby to bylo fér, že prý mu dá náskok. On poběží až ze Sněžky,

Inzerce

4. ročník turistických výšlapů na nejkrásnější vrcholy v České republice s tzv. retro svačinou a spoustou soutěží o zajímavé ceny:

- týdenní pobyt pro 2 osoby v Mariánských Lázních
- bezplatné zapůjčení vozu Škoda Fabia na 6 měsíců
- fotoaparát Canon za nejhezčí foto ročníku

podrobnosti na www.nahorunahoru.cz a na facebooku